

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
КОМІТЕТОМ АРБІТРІВ УАФ
Протокол №03
09 квітня 2024р.

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок відбору, атестації, ротації Спостерігачів та
Відеоспостерігачів арбітражу УАФ

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ

Організація, контроль якості та розвиток спостереження арбітражу, відеоспостереження арбітражу є виключною прерогативою УАФ, в особі Комітету арбітрів.

Спостерігач арбітражу матчів Всеукраїнських змагань з футболу (далі - Спостерігач) а також Спостерігач арбітражу за допомогою відео технічних засобів (далі Відеоспостерігач), є офіційними представниками Комітету арбітрів Української Асоціації Футболу (далі - КА УАФ).

На Спостерігача покладені обов'язки оцінювання якості арбітражу проведеного матчу Арбітром, Асистентом арбітра, Четвертим арбітром (офіційні особи матчу, далі - ООМ) та відеоасистентів арбітра (відеотехнічні офіційні особи матчу, далі - ВООМ) на основі безпосереднього візуального спостереження та надання КА УАФ звітів з оцінками щодо дій бригади арбітрів при проведенні матчу та дотриманні принципів чесності, об'єктивності і справедливості, надання ООМ та ВООМ будь-якої організаційної та методичної допомоги, обговорення якості арбітражу матчу, надання порад для удосконалення в майбутньому.

На Відеоспостерігача покладені обов'язки оцінювання якості арбітражу проведеного матчу ООМ та ВООМ на основі візуального спостереження за допомогою відео технічних засобів та надання КА УАФ звітів щодо дій бригади арбітрів при проведенні матчу та дотриманні принципів чесності, об'єктивності і справедливості

Спостерігач/Відеоспостерігач оцінює дії ООМ та ВООМ в незалежний та нейтральний спосіб. Він враховує лише ті факти, що бачить сам, і не піддається впливу третіх осіб.

Спостерігач виконує наступні обов'язки:

- супроводжує ООМ та ВООМ у місці проведення матчу;
- стежить за тим, щоб ООМ та ВООМ не відвідували ніяких прес-конференцій і не мали контактів із представниками ЗМІ;
- нагадує ООМ та ВООМ про ввічливу, але тверду відмову від надмірних проявів гостинності;

- нагадує ООМ та ВООМ про відмову від будь-яких подарунків, вартість і характер яких не є символічною;
- надає ООМ та ВООМ будь-яку організаційну допомогу на їхнє прохання;
- у разі потреби допомагає ООМ при заповненні Рапорту, надаючи інформацію щодо вилучень, попереджень або інших інцидентів;
- обговорює якість арбітражу матчу, оцінює дії ООМ та ВООМ, даючи їм поради для удосконалення якості арбітражу в майбутньому;

Спостерігач може виконувати додаткові функціональні обов'язки на матчі при визначенні цієї норми відповідними регламентними документами.

Спостерігачу, як правило, не рекомендується входити до роздягальнь ООМ, під час перерви між першим та другим таймом і додатковим часом, за виключенням тих випадків, коли для цього існують надзвичайно серйозні підстави.

Після матчу Спостерігач арбітражу повинен проаналізувати разом з ООМ та ВООМ їхні дії в спокійній, сприятливій обстановці. У процесі аналізу спостерігач арбітражу повинен зазначити позитивні і негативні аспекти діяльності ООМ та ВООМ, які він потім зазначить у своєму Рапорті, де повинен дати КА УАФ визначне і точне уявлення про дії ООМ та ВООМ в проведеному матчі згідно відповідних критеріїв та рекомендацій. Уникає необхідності під час обговорення ігрових епізодів повідомляти оцінки ООМ та ВООМ.

Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен дотримуватись діючих Правил гри IFAB та методичних рекомендацій, Регламентів змагань і директивних документів Адміністрації УАФ, КА УАФ, УПЛ та ПФЛ України.

При виконанні своїх обов'язків Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен поводитися професійно, не повинен приймати подарунки від клубів, команд чи/або ООМ та ВООМ (окрім сувенірів, вартість яких є чисто символічною).

Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен утримуватися від висловлювань від імені УАФ і від будь-яких дій, що суперечать інтересам арбітражу та УАФ. Він несе відповідальність за будь-яку інформацію надану ним, що з'являється в засобах масової інформації.

Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен проінформувати КА УАФ про будь-які зв'язки, що можуть виникнути між ним і клубами – учасниками всеукраїнських змагань, зокрема конфлікту інтересів. У зв'язку з цим незалежність

Спостерігача / Відеоспостерігача арбітражу не може бути гарантована, якщо він або будь-хто із членів його родини (дружина, чоловік, діти, батьки, рідний брат чи/або сестра) є членом, акціонером, партнером по бізнесу, спонсором клубу / команди.

До, під час та після виконання своїх функціональних обов'язків Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен захищати інтереси УАФ, гарантувати повну конфіденційність у відношенні будь-якої отриманої конфіденційної інформації.

Зміст та зауваження, які будуть викладені у Рапорті спостерігача / відеоспостерігача арбітражу, варто доводити виключно до відома ООМ та

ВООМ (без повідомлення оцінки) та в повному обсязі до КА УАФ.

Спостерігач / Відеоспостерігач арбітражу повинен дотримуватися вказівок і застосовувати розроблені КА УАФ критерії оцінювання, що містяться в цьому Положенні.

Оцінка дій ООМ та ВООМ на матчах всеукраїнських змагань передбачає наступні цілі:

- надання поради щодо того, як вони можуть удосконалювати власні професійні якості;
- забезпечення об'єктивного і послідовного тлумачення Правил гри та використання Протоколу ВАА;
- забезпечення об'єктивної оцінки виконання функціональних обов'язків у визначеному матчі;
- розпізнання молодих талановитих арбітрів у різних регіонах країни;
- класифікувати арбітрів та допомогти КА призначати їх на матчі всеукраїнських змагань відповідно до їх рейтингу та рівню арбітражу.

2. УМОВИ НАБОРУ ТА ВІДБОРУ

До списку Спостерігачів / Відеоспостерігачів КА УАФ, які залучаються до проведення всеукраїнських змагань з футболу, повинні входити виключно арбітри, асистенти арбітра, які мали досвід практичного арбітражу змагань з футболу, мінімум 10 років.

Спостерігачем матчів всеукраїнських змагань аматорських, юнацьких, студентських, дівочих/жіночих команд може бути виключно особа, яка була ООМ змагань визначеного рівня або вище.

Спостерігачем матчів всеукраїнських змагань за участі професійних команд може бути виключно особа, яка була ООМ всеукраїнських змагань професійного рівня.

Спостерігачем матчу змагань за участі головних команд Української Прем'єр-Ліги (УПЛ) можуть бути виключно особи, які були ООМ змагань вказаного рівня.

Відеоспостерігачем може бути тільки особа, яка пройшла відповідну спеціальну підготовку.

Списки Спостерігачів / Відеоспостерігачів та їх кількість, на період, визначений КА УАФ, формуються на основі:

- списків-пропозицій нових кандидатів Спостерігачів, наданих Комітетами арбітрів Регіональних асоціацій (далі - КА РАФ),
- потреб Ліг (залежно від формату, кількості учасників тощо) для забезпечення оптимального навантаження призначень Спостерігачів,
- результатів атестації Спостерігачів та Відеоспостерігачів КА УАФ.

КА УАФ формує списки Спостерігачів та Відеоспостерігачів всеукраїнських змагань з футболу, враховуючи їхній віковий ценз, а саме:

- Спостерігач матчів змагань Прем'єр ліги – **70** років,
- Спостерігач матчів змагань Першої ліги, жіночих команд - **65** років,
- Спостерігач матчів змагань U-19 УПЛ, Другої ліги, аматорів, студентів - **60** років,
- Спостерігач матчів дівочих змагань, ДЮФЛУ та/або ветеранів - **без обмежень** (за умови належного виконання своїх обов'язків).
- Відеоспостерігач - **без обмежень** (за умови належного виконання своїх обов'язків).

Вік спостерігачів, які вперше можуть залучатися до проведення матчів всеукраїнських змагань, має бути не вищим за 50 років (станом на 01 січня поточного року).

Максимальний строк проведення матчів Спостерігачем у відповідній Лізі (як *правило*) не може перевищувати:

- U-19 УПЛ – **5** років;
- Друга ліга ПФЛ – **5** років;
- Перша ліга ПФЛ – **8** років;
- Прем'єр – ліга – **10** років.

(виняток щодо максимального строку проведення матчів надається Спостерігачам, що залучаються до Міжнародних змагань та тим, щодо яких буде прийняте окреме, виважене рішення КА УАФ, враховуючи їх професійну діяльність).

Незалежно від списків Спостерігачів (що складаються та затверджуються КА УАФ) для призначень на проведення матчів відповідної категорії/рівня всеукраїнських змагань, з метою підвищення та набуття досвіду Спостерігачами, які мають якості, завдяки яким у майбутньому вони можливо будуть підвищені в класі, КА УАФ має право приймати рішення щодо призначення Спостерігачів, яких він (Комітет) вважає підготовленим для цього, на матчі чемпіонату категорії, вищої за відповідний поточний рівень такого Спостерігача (наприклад, Спостерігачів Першої ліги на матчі за участю клубів (головних команд) Прем'єр-ліги так само, як Спостерігачів Другої ліги на матчі за участю клубів (команд) Першої ліги). Аналогічно, там де це є доречно, Комітет має право приймати рішення щодо призначення Спостерігачів на матчі категорія, яких є нижчою за відповідний поточний рівень/статус такого Спостерігача. У відповідності до вимог Конвенції УЕФА та Статуту УАФ остаточне рішення щодо цих питань належить виключно КА УАФ.

Спостерігачі матчів всеукраїнських змагань професіональних команд, які припинили співпрацю з КА УАФ за власним бажанням можуть відновити її лише як такі, що пропонуються вперше.

3. СПИСКИ КАНДИДАТІВ В СПОСТЕРІГАЧІ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІ

Всі кандидати в Спостерігачі, які рекомендуються вперше, мають бути внесені до списку-пропозицій регіональними Асоціаціями футболу (далі РАФ).

Списки-пропозиції мають бути затверджені КА РАФ, підписані першою особою відповідної РАФ, Головою КА РАФ, скріплені печаткою та надані до КА УАФ.

КА РАФ до 20 грудня поточного року надають для розгляду КА УАФ списки-пропозиції тільки нових кандидатів у Спостерігачі, які будуть брати участь у проведенні матчів всеукраїнських змагань з футболу.

У разі порушення строків або форми подачі списку-пропозиції з боку РАФ КА УАФ залишає за собою право самостійно затверджувати списки кандидатів в спостерігачі від відповідної РАФ.

Відмова Спостерігачу з боку РАФ щодо включення його до списку-пропозиції може бути тільки на підставі рішень органів футбольного правосуддя УАФ.

У разі виникнення непередбачуваної / спірної ситуації кандидати в Спостерігачі можуть звернутися з відповідними заявами безпосередньо до КА УАФ. Після об'єктивного розгляду кожної такої заяви КА УАФ буде прийнято виважене, кінцеве рішення.

Особа, яка була арбітром / асистентом арбітра ФІФА та / або Прем'єр-Ліги відразу після завершення арбітражу *(за окремою заявою / зверненням до КА УАФ)* має можливість розпочати діяльність в якості Спостерігача матчів всеукраїнських змагань професіональних команд.

Рівень змагань, до яких вказана особа може бути залучена вперше, у кожному окремому випадку визначається КА УАФ з урахуванням досягнень цієї особи в якості арбітра / асистента арбітра, результатів стажування та необхідної кількості Спостерігачів відповідної Ліги.

Кандидати в Спостерігачі, які пропонуються вперше, обов'язково повинні пройти стажування, умови якого визначає Комісія спостерігачів КА УАФ.

4. НЕОБХІДНА КІЛЬКІСТЬ СПОСТЕРІГАЧІВ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІВ

Максимально необхідна кількість Спостерігачів / Відеоспостерігачів матчів всеукраїнських змагань за участі професіональних команд та змагань аматорів, студентів, дівчат/жінок, ДЮФЛУ, ветеранів, тощо визначається КА УАФ окремо для кожного рівня змагань перед їх початком з урахуванням формату та кількісного складу команд – учасниць.

5. АТЕСТАЦІЯ СПОСТЕРІГАЧІВ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІВ

Щонайменше один раз на рік, КА УАФ проводить атестацію Спостерігачів / Відеоспостерігачів всеукраїнських змагань з футболу.

Під атестацією слід розуміти загальний висновок КА УАФ, в якому враховуються наступні критерії:

- а) рейтингова оцінка діяльності Спостерігача / Відеоспостерігача;
- б) стабільність Спостерігача / Відеоспостерігача.

5.1 Рейтингова оцінка діяльності Спостерігачів / Відеоспостерігачів

Рейтингова оцінка діяльності Спостерігачів / Відеоспостерігачів визначається як середнє арифметичне наступних оцінок:

- якість практичної діяльності (спостереження, відеоспостереження арбітражу матчів та заповнення рапорту);
- тестування на знання Правил гри;
- відеотестування;
- тестування на знання методики оцінювання арбітражу (за потреби);

5.1.1 Оцінка якості практичної діяльності

Практична діяльність оцінюється за наступною шкалою:

8.5 – дуже добре – якість спостереження арбітражу відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорти Спостерігача / Відеоспостерігача заповнені в достатньо повному обсязі, відображають перебіг подій на полі;

8.25 – добре - якість спостереження / відеоспостереження арбітражу в цілому відповідає вимогам методичних рекомендацій але рапорти спостерігача / відеоспостерігача не досить в повному обсязі відображають перебіг подій на полі, мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу;

8.0 - задовільно – якість спостереження / відеоспостереження арбітражу не повністю відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорти спостерігача / відеоспостерігача заповнені в недостатньо повному обсязі, в деяких епізодах неточно відображається перебіг подій на полі, мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу;

7.75 – умовно задовільно - якість спостереження / відеоспостереження арбітражу не відповідає методичним рекомендаціям. Рапорти спостерігача / відеоспостерігача заповнені зі значними недоліками, не відображають перебіг подій на полі, мають місце очевидні помилки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу, або вони підлягають корегуванню КА УАФ.

При неякісному спостереженні, припущені помилкових рішень Спостерігачем щодо оцінювання якості арбітражу матчів, КА УАФ може переглядати та корегувати оцінки ООМ та ВООМ.

КА УАФ при перегляді та корегуванні оцінки, виставленої Спостерігачем, має право використовувати різноманітні засоби, які забезпечують КА УАФ необхідну інформацію (відеозаписи, телевізійні та інші відео-повтори, тощо).

У випадку, якщо здійснюється корегування оцінки арбітражу, остаточною вважається оцінка, прийнята КА УАФ, яка і вноситься до рейтингового реєстру відповідної категорії арбітрів.

5.1.2 Оцінка за тестування на знання Правил гри

Тестування на знання Правил гри може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА УАФ.

За результатами тестування на знання Правил гри кожен Спостерігач / Відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- | | |
|----------------|---------|
| - відмінно | – 8.50; |
| - дуже добре | – 8.25; |
| - добре | – 8.00; |
| - задовільно | - 7.75; |
| - незадовільно | - 7.50; |

5.1.3 Оцінка за відео тестування

Відео тестування також може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА УАФ.

За результатами відео тестування кожен Спостерігач / Відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- | | |
|----------------|---------|
| - відмінно | – 8.50; |
| - дуже добре | – 8.25; |
| - добре | – 8.00; |
| - задовільно | - 7.75; |
| - незадовільно | - 7.50; |

5.1.4 Оцінка за тестування на знання методики оцінювання арбітражу

За потреби, може бути проведене тестування на знання методики оцінювання арбітражу. Форму, об'єм та оціночну шкалу визначає комісія спостерігачів КА УАФ перед тестуванням.

За результатами тестування на знання Методики оцінювання арбітражу, кожен Спостерігач / Відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- | | |
|----------------|---------|
| - відмінно | – 8.50; |
| - дуже добре | – 8.25; |
| - добре | – 8.00; |
| - задовільно | - 7.75; |
| - незадовільно | - 7.50; |

Оцінка **7.50** (незадовільно) по будь-якому з трьох останніх тестів означає, що Спостерігач тест не склав. У такому випадку він має право на повторне тестування. Час і місце/формат повторного складання тесту визначає КА УАФ. На період між основним та повторним тестами Спостерігач / Відеоспостерігач до спостереження / відеотехнічного спостереження арбітражу матчів не допускається.

У разі вдалого повторного тестування до рейтингової оцінки діяльності Спостерігача / Відеоспостерігача за відповідний тест вноситься оцінка **7,50**.

У випадку, якщо Спостерігач / Відеоспостерігач і при повторному тестуванні отримає оцінку «незадовільно» КА УАФ співпрацю з ним припиняє. Відновлення співпраці з таким Спостерігачем / Відеоспостерігачем можливе не раніше наступної частини змагань.

Рівень змагань при поновленні співпраці визначається КА УАФ і може бути нижчим за той, де Спостерігач здійснював свою діяльність до невдалого тестування.

Кількість планових / поточних тестувань протягом спортивного сезону визначає КА УАФ.

5.1.5 Стабільність Спостерігача / Відеоспостерігача

Під стабільністю Спостерігача / Відеоспостерігача слід розуміти оцінку його діяльності за попередні періоди, стаж Спостерігача, якість виконання окремих доручень КА УАФ, тощо.

6. УМОВИ ВІДБОРУ ТА РОТАЦІЇ

КА УАФ, щонайменше один раз на рік, формує відповідні списки Спостерігачів / Відеоспостерігачів всіх рівнів всеукраїнських змагань з футболу, яка проводиться на підставі рекомендацій КА РАФ та результатів атестації.

Спостерігачі, які мали нижчі показники з атестації власного рівня, переводяться до групи Спостерігачів нижчого рівня (за умови дотримання п.2 та п.4 Положення).

Поповнення списків Спостерігачів відповідного рівня відбувається за рахунок Спостерігачів нижчого рівня, які мають кращі показники з атестації рівня свого перебування.

Кількість Спостерігачів, що підлягає ротації кожного відповідного рівня, визначається КА УАФ до початку відповідної частини змагань.

Спостерігач / Відеоспостерігач, який мав порушення дисциплінарного характеру, за рішенням КА УАФ (яке базується на висновках Комітету з етики та чесної гри, або на власних висновках) може бути переведений до будь-якого нижчого рівня або взагалі співпраця з ним може бути припинена, як на визначений термін, так і безстроково.

У випадку, якщо перед початком змагань виникає потреба в скороченні кількості

спостерігачів відповідного рівня, вона зменшується за рахунок Спостерігачів, показники з атестації яких є нижчі. Такі Спостерігачі мають бути переведені до наступного нижчого рівня з якого, в свою чергу, має бути переведена необхідна кількість Спостерігачів до наступного нижчого рівня на таких самих умовах.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рішення КА УАФ щодо набору, відбору, атестації та ротації Спостерігачів / Відеоспостерігачів оскарженню не підлягають.

- 8.** Вимоги цього Положення набувають чинності з початку спортивного сезону 2024/25.

Всі питання, що неврегульовані цим Положенням, вирішуються КА УАФ, у штатному режимі.

Голова Комітету арбітрів УАФ

К.Монзуль